

บทความพิเศษ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล

กาญจนา ศรีสวัสดิ์¹ และ สายสมร เฉลยกิตติ²

¹คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ²ภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

บทคัดย่อ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถในการใช้กระบวนการคิด การตัดสินใจที่มีเป้าหมายว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด มีการไตร่ตรองข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อใช้ในการตัดสินใจและนำไปสู่การสรุปที่สมเหตุสมผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของ Facione ประกอบด้วย ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาลจำเป็นต้องมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากการพยาบาลเป็นกระบวนการแบบองค์รวม ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลปะในการประยุกต์องค์ความรู้ เพื่อปฏิบัติต่อผู้รับบริการ ประกอบกับสภาการพยาบาลของประเทศไทยได้กำหนดให้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสมรรถนะหนึ่งของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาล ซึ่งต้องอาศัยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อใช้ในการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาลและเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ

คำสำคัญ: ● การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ● นักศึกษาพยาบาล

เวชสารแพทย์ทหารบก 2560;70:169-74.

ได้รับต้นฉบับเมื่อ 9 มิถุนายน 2560 ได้ตีพิมพ์เมื่อ 28 กรกฎาคม 2560

ต้องการสำเนาต้นฉบับติดต่อ กาญจนา ศรีสวัสดิ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีนบุรี กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10510

E-mail : naza_cmu@hotmail.com

Subject Reviews

Critical Thinking of Nursing Students

Kanjana Srisawad¹ and Saisamorn Chaleoykitti²

¹Faculty of Nursing, Kasem Bundit University; ²Mental Health and Psychaitric Nursing Department, The Royal Thai Army Nursing

Abstract:

Critical thinking is the ability to use the thinking process with the aim to decide whether to believe something by carefully pondering the information to make decisions and lead to a reasonable conclusion. The concept of critical thinking skills according to Facione includes critical thinking skills and disposition component of critical thinking. Nursing of professional practices require critical thinking because nursing is a holistic process that requires both science and art in the application of knowledge to treat patients. The Nursing Council of Thailand has critical thinking as one of nursing profession competencies. Critical thinking skill is important to the practice of nursing professional in order to maximize the patient benefits.

Keywords: ● Critical thinking ● Nursing student

RTA Med J 2017;70:169-74.

บทนำ

ปัจจุบันสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร¹ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาวะสุขภาพ การก่อให้เกิดโรคต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ความต้องการการบริการสุขภาพและการพยาบาลเปลี่ยนแปลงไปด้วย พยาบาลต้องดูแลผู้รับบริการที่เจ็บป่วย ซึ่งต้องใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ค่อนข้างซับซ้อน พยาบาลต้องเผชิญกับโรคต่างๆ หรือการดูแลที่ซับซ้อนมากขึ้นกับความรู้ที่มีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา² พยาบาลต้องมีความชำนาญในเทคนิคการปฏิบัติการพยาบาลเพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถตอบสนองความต้องการและก่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการได้ พยาบาลจึงจำเป็นต้องมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อใช้ในการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาล³

การพยาบาลจำเป็นต้องมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลต้องมีความรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ของวิชาชีพ เพื่อที่จะใช้อธิบายจุดเน้นของศาสตร์ทางการพยาบาล โดยใช้การคิดอย่างมีเหตุผล การพิจารณาอย่างไตร่ตรอง เพื่อหาข้อสรุปในการอธิบายศาสตร์ทางการพยาบาลที่มีความซับซ้อนและเป็นพลวัต จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้ล้วนต้องมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพยาบาลเป็นการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีทางการพยาบาล และสามารถประยุกต์ศาสตร์ทางการพยาบาลกับศาสตร์ด้านอื่นๆ การปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม⁴

การคิดอย่างมีวิจารณญาณทางการพยาบาลส่วนใหญ่เป็นความรู้ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาล และเป็นการบูรณาการกระบวนการคิดของบุคคลโดยใช้ความคิดความรู้ที่เป็นอิสระและเป็นเหตุเป็นผล เป็นการไตร่ตรองที่เน้นในเรื่องการตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด การพยาบาลเป็นกระบวนการแบบองค์รวม ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลปะในการประยุกต์องค์ความรู้เพื่อปฏิบัติต่อผู้รับบริการ วิชาชีพการพยาบาลจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของข้อมูล สถานการณ์ สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด และให้มีการสอดแทรกทักษะการคิดไว้ในบทเรียนโดยเฉพาะทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ⁵ สภาการพยาบาลของประเทศไทยได้กำหนดให้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง⁶ การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลเน้นการ

ใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณค่อนข้างมาก และถือเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาล เป็นกระบวนการทางสติปัญญาขั้นสูงที่ช่วยให้การตัดสินใจเพื่อการดูแลผู้รับบริการของนักศึกษาพยาบาลและพยาบาลเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม⁷

ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความหมายโดยกว้าง ไม่เน้นเฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะศาสตร์ทางด้านการศึกษา การนิยามความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเน้นเกี่ยวกับกระบวนการคิด และการตัดสินใจ ดังคำนิยามของ Facione⁷ ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการตัดสินใจที่มีเป้าหมายเป็นการตัดสินใจที่กำกับได้ด้วยตนเอง (Purposeful self-regulatory judgment) เป็นผลมาจาก การตีความ การวิเคราะห์ การประเมิน การสรุปอ้างอิง การอธิบาย และการควบคุมตนเอง ด้านการคิด โดยมีการพิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบ ขณะเดียวกัน มีนักวิชาการหลายท่านได้นิยามความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เน้นเกี่ยวกับการคิด การตัดสินใจ มีการนิยามเกี่ยวกับความรู้ และทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ดังคำนิยามของ Ennis⁸ ซึ่งได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องใช้ทั้งความรู้และทักษะในการตัดสินใจในการกระทำ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นการคิดอย่างมีเหตุผลที่มุ่งเน้นที่การตัดสินใจว่าจะเชื่ออะไรหรือไม่ สอดคล้องกับคำนิยามของ Moore and Parker⁹ ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการคิดอย่างระมัดระวัง เป็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลว่าควรระยยอมรับหรือปฏิเสธ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถในการใช้กระบวนการคิด เป็นการตัดสินใจที่มีเป้าหมายว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด มีการไตร่ตรองข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อตัดสินใจ และนำไปสู่การสรุปที่สมเหตุสมผล

องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

องค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของ Facion⁷ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการตัดสินใจด้วยการควบคุมตนเอง มีจุดมุ่งหมายของการตัดสินใจที่แน่นอน

เป็นกระบวนการที่มีเหตุผล มีการพิจารณาไตร่ตรองโดยการอ้างอิงหลักฐาน การคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 2 องค์ประกอบคือ

1. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking skills) หมายถึง ความสามารถในการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบในสถานการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย

1.1 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจต่อข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้นั้นไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล

1.2 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการสรุปประเด็นปัญหาหรือข้อโต้แย้งให้เห็นเด่นชัด และมีเหตุผลจากข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้

1.3 การประเมิน หมายถึง ความสามารถในการจำแนกว่าการอ้างเหตุผลในข้อใดเป็นการอ้างเหตุผลที่หนักแน่นหรือไม่หนักแน่น น่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ เมื่อพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้กับเหตุผลที่กล่าวอ้าง

1.4 การสรุปอ้างอิง หมายถึง ความสามารถในการจำแนกความเป็นไปได้ของข้อสรุปที่คาดคะเนขึ้น เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างข้อสรุปที่คาดคะเนขึ้นนั้นกับข้อมูลหลักฐานหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้

1.5 การอธิบาย หมายถึง ความสามารถในการบรรยายความหมายของข้อมูลอย่างมีเหตุผลของความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่

1.6 การควบคุมตนเองด้านการคิด หมายถึง ความสามารถในการกำกับติดตาม สะท้อนความคิด และแก้ไขข้อบกพร่องในการคิดของตนเองได้อย่างมีเหตุผล

2. คุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Disposition component of critical thinking) หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีความเฉพาะตัวเกี่ยวกับวิธีการคิด การให้เหตุผล การตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ และลักษณะของบุคคลที่คนอื่นรับรู้ ประกอบด้วย

2.1 การขอค้นหาคำความจริง หมายถึง ลักษณะนิสัยที่ต้องการค้นคว้าแสวงหาคำความจริง คอยตั้งคำถาม มีจุดมุ่งหมายในการติดตามค้นหาคำความจริงอย่างไม่ลดละความพยายาม และมีการประเมินซ้ำตลอดเวลาเมื่อมีข้อมูลใหม่เข้ามา

2.2 การเปิดใจกว้าง หมายถึง ลักษณะนิสัยยอดหน้าไม่แสดง

พฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการมีอคติต่อผู้อื่นที่มีมุมมองแตกต่างไปจากตน ไวต่อความรู้สึกอคติของตนเอง

2.3 การคิดอย่างวิเคราะห์ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอเพื่อดูความสำคัญของข้อมูลอย่างมีเหตุผล ต้องใช้ความสามารถในการตีความหมายของข้อมูล การคาดการณ์สถานการณ์ การเชื่อมโยงสิ่งที่สังเกตได้ในคลินิกกับความรู้ทางด้านทฤษฎี

2.4 การมีระบบระเบียบ หมายถึง ลักษณะนิสัยการทำงานอย่างมีระบบ มีแผนงาน มีลำดับขั้นตอนของการทำงาน และมีการวางแผนในการทำงานที่ชัดเจน

2.5 ความมั่นใจในตนเองต่อการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความมั่นใจในเหตุผลของตนเอง สามารถแก้ปัญหาต่างๆ และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคาดการณ์ความสามารถของตนเองในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้พอเหมาะ ไม่สูงเกินไปหรือต่ำเกินไปกว่าความเป็นจริง

2.6 ความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะนิสัยกระตือรือร้น อยากรู้ อยากรู้ค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา หากมีความสนใจในเรื่องใดก็จะค้นคว้าในเรื่องนั้นอย่างจริงจัง

2.7 การมีวุฒิภาวะ หมายถึง ลักษณะนิสัยในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้แนวทางแก้ปัญหาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีมาตรฐาน คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม

ความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาล โดยใช้กระบวนการพยาบาล เพื่อการดูแลสุขภาพของผู้รับบริการ มีการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาลที่เป็นเอกลักษณ์และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติทางการพยาบาลเป็นการดูแลสุขภาพผู้รับบริการแบบองค์รวม ต้องอาศัยศิลปะในการประยุกต์องค์ความรู้และการประยุกต์ศาสตร์ทางการพยาบาลสู่การปฏิบัติต่อบุคคล จำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาล

สภาการพยาบาลของประเทศไทยได้กำหนดให้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพและผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง จากสมรรถนะหลักทั้งหมด 14 สมรรถนะ ตรงกับสมรรถนะที่ 13 พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างคุณค่าในตนเอง และสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาล ประกอบด้วย มีความคิด

สร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความตระหนักในตนเอง และมีความเห็นใจผู้อื่น จัดการกับอารมณ์และความเครียดของตนเอง ศึกษาค้นคว้า หาความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และมีความตระหนักในการปกป้องรักษาสีทางด้านสุขภาพแก่ประชาชน

นอกจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างเต็มที่ก่อนสำเร็จการศึกษา มาจากเหตุผลดังนี้¹⁰

1. การคิดเป็นคุณสมบัติพิเศษของมนุษย์ที่มีสมอง มีปัญญา มนุษย์จะต้องคิดอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาสร้างสรรคโลก สังคม ครอบครัวยุค และตนเอง เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณจะนำไปสู่ความรู้ที่ดีขึ้น และการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิดเป็น และให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

3. ศาสตร์ทางการพยาบาลเป็นศาสตร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้ปฏิบัติทางการพยาบาลจำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้า ใช้การคิดวิจารณ์ในการตัดสินใจข้อมูลความรู้ใหม่ๆ เพื่อเกิดความเข้าใจสามารถประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

4. วิชาชีพพยาบาลต้องปฏิบัติต่อผู้รับบริการ ต้องตัดสินใจในการดูแลผู้รับบริการ ทั้งในภาวะปกติและภาวะเจ็บป่วย ผู้ปฏิบัติทางการพยาบาลต้องตัดสินใจอย่างถูกต้อง เพราะเป็นการตัดสินใจกระทำเพื่อช่วยเหลือชีวิตผู้รับบริการ ในการปฏิบัติงานของพยาบาลต้องใช้กระบวนการพยาบาลในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาคิดไตร่ตรอง แยกแยะประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาตั้งข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล ต้องอาศัยความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปสู่การวางแผนการพยาบาล และการประเมินผล ดังนั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณจำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาล

5. การตัดสินใจเชิงจริยธรรม การปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาลต้องอาศัยการวิเคราะห์ พิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ เพราะปัญหาทางจริยธรรมในวิชาชีพการพยาบาลมักเป็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจระหว่างการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้

ปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาลจำเป็นต้องอาศัยการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบและต้องมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

6. รูปแบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง วิธีการสอนส่วนใหญ่จะใช้การบรรยาย ผู้เรียนฟังและท่องจำเนื้อหา การประเมินผลมักจะเป็นการประเมินผลในส่วนของเนื้อหาที่ต้องจดจำเป็นหลัก

7. ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทุกสาขาวิชา มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว นำสังคมไปสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์มากขึ้น จึงจำเป็นต้องอาศัยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สามารถอยู่ในสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงนี้ได้เหมาะสม

สรุป

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถในการใช้กระบวนการคิด เป็นการตัดสินใจที่มีเป้าหมายว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อสิ่งใด มีการไตร่ตรองข้อมูลอย่างรอบคอบ เพื่อตัดสินใจ และนำไปสู่การสรุปที่สมเหตุสมผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของ Facione ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถในการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบในสถานการณ์ต่างๆ ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ การตีความ การวิเคราะห์ การประเมิน การสรุปอ้างอิง การอธิบาย และการควบคุมตนเองด้านการคิด 2) คุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีความเฉพาะตัวเกี่ยวกับการคิด การให้เหตุผล การตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ และลักษณะของบุคคลที่คนอื่นรับรู้ ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ การชอบค้นหาความจริง การเปิดใจกว้าง การคิดอย่างวิเคราะห์ การมีระบบระเบียบ ความมั่นใจในตนเองต่อการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ และการมีวุฒิภาวะ ดังนั้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญต่อวิชาชีพการพยาบาล เพราะการพยาบาลเป็นกระบวนการแบบองค์รวม ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการประยุกต์องค์ความรู้เพื่อปฏิบัติต่อผู้รับบริการ วิชาชีพการพยาบาลและนักศึกษาพยาบาลจึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณค่อนข้างมาก ถือเป็นทักษะสำคัญของการปฏิบัติวิชาชีพทางการพยาบาล เป็นกระบวนการทางสติปัญญาขั้นสูงที่ช่วยให้การตัดสินใจเพื่อการดูแลผู้รับบริการ

Reference

1. Jennings BM. Patient acuity. In: Hughes RG (Ed.). *Patient safety and quality: An evidence-based handbook for nurses*. 2011.
2. Cohen SB, Grote KD, Pietraszek WE, Laflamme F. Increasing consumerism in healthcare through intelligent information technology. *American Journal of Managed Care*. 2010;16:SP37-43.
3. Akyuz HI, Samsa S. The effects of blended learning environment on the critical thinking skills of students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2012,1(1):1744-8.
4. World Federation for Medical Education. *Basic medical education, WFME global standards for quality improvement*. Denmark. Retrieved July 1, 2009
5. Christopher PD, Michael JH, Ian S. Integrated critical thinking framework for the 21st century. *Thinking Skill and Creativity*. 2014;12:43-52.
6. The Nursing Council of Thailand. *Act professional nursing and midwifery*. Fri. 2528 amended by the Nursing and Midwifery (No. 2), 2004.
7. Facione PA. *Critical Thinking: What It Is and Why It Counts*, 2015.
8. Ennis RH. *Critical thinking: A streamlined conception*. *Teaching Philosophy*. 1994;14:5-25.
9. Moore BN, Parker R. *Critical Thinking*. Sixth Edition. California: Mayfield Publishing Company. 2001.
10. Leaboontawatchai O. *Critical Thinking : Learning of Nursing*. Bangkok : Tanapreat and graphic. 2000.